

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля

Юрій БІДЗІЛЯ

« 30 » *березня*

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УКЛАДАННЯ СЛОВНИКІВ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика укладання словників» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035 Філологія** спеціалізації **035.01 Українська мова та література** освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Розробник: *Сабадош Іван Васильович*, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри української мови**.

Протокол № 12 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри Наталія ВЕНЖИНОВИЧ

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 56 самостійної роботи здобувача – 64	6-й	6-й
	Лекції:	
	24 год.	12 год.
	Практичні (семінарські):	
	32 год.	–
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмовий	Самостійна робота:	
	64 год.	108 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика укладання словників» є оволодіння здобувачами відомостей про наукові досягнення в галузі українського словникарства з найдавніших часів до наших днів, передовсім про історію створення українських словників.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти **інтегральної компетентності**:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 4. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Вивчення дисципліни «Теорія і практика укладання словників» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких спеціальних (предметних) компетентностей:

ПК 4. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ПК 6. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

ПК 7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ПК 8. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно зі сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

ПК 10. Здатність управляти інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика укладання словників» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-професійної програми (ОПП):

ОК 12. Прикладне українське мовознавство.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Теорія і практика укладання словників» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН 6
Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН 7
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16
Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	ПРН 18

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Уміє працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Використовує інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН 6
Розуміє основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН 7
Знає й розуміє основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16
Має навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	ПРН 18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Теорія і практика укладання словників» є:

- поточний контроль під час вивчення навчальної дисципліни, який проходить в індивідуальній, груповій, фронтальній формі. Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, комп'ютерний і самоконтроль;
- метод підсумкового контролю – іспит, який проводиться письмово. Поточний контроль знань та умінь здобувачів із навчальної дисципліни «Теорія і практика укладання словників» охоплює проведення двох модульних контрольних робіт та підсумкового контролю у формі заліку.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді, тестування та перевірка письмових домашніх завдань, самостійні роботи на практичних заняттях.

Форма модульного контролю: підсумковий тематичний контроль через виконання письмової контрольної роботи; проміжний атестаційний контроль, поточний контроль за виконанням індивідуальних робіт, винесених для самостійного опрацювання.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі письмової відповіді за білетами.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3						50	100
20	15	15							

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль ...)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6			50	100
8	8	8	8	8	10				

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	30	6	30
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	10	2	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	10	2	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота з курсу «Теорія і практика укладання словників» містить 2 типи завдань:

- 1) перші два завдання охоплюють теоретичний матеріал;
- 2) третє завдання має практичний характер і стосується перевірки практичних навичок здобувачів із курсу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінку «зараховано» (90–100 балів, А) заслуговує здобувач, який усебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений із додатковою літературою, яка рекомендована програмою;

засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їхнє значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової, навчальної та методичної роботи.

Оцінку «зараховано» (82–89 балів, В) заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «зараховано» (74–81 бал, С) заслуговує здобувач, який загалом роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «зараховано» (64–73 бали, D) заслуговує здобувач, який знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «зараховано» (60–63 бали, E) заслуговує здобувач, який володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання й використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незараховано» (35–59 балів, FX) виставляється здобувачу, який має суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незараховано» (0–34 бали, F) виставляється здобувачу, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення цієї дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача освіти протягом семестру.

До складання заліку допускаються здобувачі вищої освіти, у яких підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35 балів і яким зараховано всі види робіт за цей семестр.

Здобувач вищої освіти, підсумкова рейтингова оцінка якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний поліпшити її до початку підсумкового семестрового контролю під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ. Типи словників. Структура словникових статей у різних типах словників.

Предмет, мета і завдання курсу. Типи словників. Поняття реєстру словника. Вокабула. Структура словникових статей у різних типах словників. Коротка історія української лексикографії.

Тема 2. Енциклопедичні словники.

Енциклопедичний словник як тип лексикографічної праці. Класифікація енциклопедичних словників. Найважливіші українські загальні (універсальні) енциклопедичні словники. Структура словникової статті в цих словниках. Найважливіші українські спеціальні (галузеві) енциклопедичні словники. Структура словникової статті в цих словниках.

Тема 3. Тлумачні словники.

Тлумачний словник як тип лексикографічної праці. Основні тлумачні словники української мови (загальна характеристика). Структура словникової статті у: Словник української мови в 11 т. Київ, 1970–1980. Будова словникової статті у: Словник української мови в 20 т. Київ, 2010 і наступ. Т. 1 і наступ. Структура словникової статті у: Великий тлумачний словник сучасної української мови. Укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь, 2001. 170000 слів; 2003 і 2005. 250000 слів. Електронний тлумачний словник української мови.

Тема 4. Перекладні двомовні словники.

Перекладний словник як тип лексикографічної праці. Основні перекладні двомовні словники української мови (загальна характеристика). Найважливіші українсько-російські словники. Найважливіші російсько-українські словники. Інші перекладні словники української мови. Українсько-російський і Російсько-український словники онлайн.

Тема 5. Орфографічні та орфоепічні словники.

Орфографічний та орфоепічний словники як типи лексикографічних праць. Основні орфографічні та орфоепічні словники української мови (загальна характеристика). Структура словникової статті в: Орфографічний словник української мови. НАН України. Київ, 1975 (114 тис.); 1999 (125 тис.); 2002 (140 тис.). Будова словникової статті у: Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики. Укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь, 2003. Будова словникової статті в: Орфоепічний словник української мови: в 2 т. Київ, 2001. Структура словникової статті в: Українська літературна вимова і наголос. Київ, 1973. Будова словникової статті у: Погрібний М. І. Орфоепічний словник. Київ, 1984.

Тема 6. Етимологічні та історичні словники.

Етимологічний словники як тип лексикографічної праці. Основні етимологічні словники української мови (загальна характеристика). Будова словникової статті в: Етимологічний словник української мови: в 7 т. Київ, 1982–2012. Т. 1–6. Будова словникової статті в: Етимологічний словник літописних географічних назв Південної Русі. Київ, 1985. Будова словникової статті в: Słownik prasłowiański. Wrocław, Warszawa etc., 1974 i nast. Т. 1 i nast. [Доступний в Інт.]. Історичний словник як тип лексикографічної праці. Основні історичні словники української мови (загальна характеристика). Будова словникової статті в: Словник староукраїнської мови XIV–XV ст.: в 2 т. Київ, 1977–1978.

Модуль 2

Тема 7. Словотвірні та морфемні словники.

Словотвірний словник як тип лексикографічної праці. Основні словотвірні словники української мови (загальна характеристика). Морфемний словник як тип лексикографічної праці. Основні морфемні словники української мови (загальна характеристика). Будова словникової статті у: Сікорська З. С. Українсько-російський словотворчий словник. Київ, 1985. 2-е вид. Київ, 1995. Структура словникової статті у: Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Шкільний словотвірний словник сучасної української мови. Київ: Наукова думка, 2005. 264 с. Структура словникової статті у: Яценко І. Т. Морфемний аналіз. Словник-довідник: у 2 т. Київ, 1981. Структура словникової статті у: Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови. Київ, 2002 .

Тема 8. Словники іншомовних слів та мови творів одного письменника.

Словник іншомовних слів як тип лексикографічної праці. Основні словники іншомовних слів української мови (загальна характеристика). Будова словникової статті у:

Словник іншомовних слів. За ред. О. С. Мельничука. Київ, 1974. 2-е вид. Київ, 1985. Структура словникової статті у: Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / Л. О. Пустовіт та ін. Київ, 2000. 1017 с. Будова словникової статті у: Сучасний словник іншомовних слів: бл. 20 тис. слів і словосполучень / НАН України. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. Київ, 2006.

Словник мови творів окремого письменника як тип лексикографічної праці. Основні словники мови творів окремого письменника в українській лексикографії (загальна характеристика). Структура словникової статті у: Словник мови Шевченка: в 2 т. Київ, 1964 (10116 слів).

Тема 9. Словники синонімів, омонімів, антонімів.

Словники синонімів, омонімів, антонімів як типи лексикографічних праць. Основні словники синонімів, омонімів, антонімів української мови (загальна характеристика). Будова словникової статті у: Деркач П. М. Короткий словник синонімів української мови. Київ, 1960. Перевидання: Львів etc, 1993. Будова словникової статті у: Словник синонімів української мови: у 2 т. А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк та ін. Київ: Наукова думка, 1999. Структура словникової статті у: Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. Львів, 1996. Будова словникової статті у: Полюга М. М. Словник антонімів: понад 2000 антон. пар. Київ, 1987; Його ж. Повний словник антонімів української мови. Київ, 2006.

Тема 10. Діалектні словники.

Діалектний словник як тип лексикографічної праці. Основні діалектні словники української мови (загальна характеристика). Структура словникової статті у: Лисенко П. С. Словник поліських говорів. Київ, 1974. Будова словникової статті в: Аркушин Г. Словник західнополіських говірок: У 2 т. Луцьк, 2000. 2-е вид., 2016. Будова словникової статті в: Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок: у 2 ч. Київ, 1984. Структура словникової статті у: Словник буковинських говірок. За заг. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці, 2005. Будова словникової статті у: Сабадош І. Словник закарпатської говірки села Сокириця Хустського району. Ужгород, 2008; 2-е вид., 2021. Будова словникової статті у словниках гуцульської лексики.

Тема 11. Словники та збірки української фраземіки.

Словник та збірка української фраземіки як тип лексикографічної праці. Основні словники та збірки української фраземіки (загальна характеристика). Структура словникової статті у: Українські приказки, прислів'я і таке інше. Спорудив М. Номис. Санкт-Петербург, 1864; перевидано: Київ, 1994. Будова словникової статті у: Франко І. Галицько-руські народні приповідки: в 3 т., 6 кн. Львів, 1901–1910; перевидано: Львів, 2006. Будова словникової статті у: Фразеологічний словник української мови: у 2 т. В. М. Білоноженко та ін. Київ, 1993. Структура словникової статті у: Коваль А., Коптілов В. Крилаті вислови в українській літературній мові. Афоризми, літературні цитати, образні вислови. Вид. 2-е перероб. і доп. Київ, 1975. Тритомне видання: Прислів'я та приказки: в 3 кн. Київ, 1989–1991.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
6-й семестр						
Модуль 1						

Тема 1. Вступ. Типи словників. Структура словникових статей у різних типах словників.		2/2	2			4
Тема 2. Енциклопедичні словники.		2/2	2			4
Тема 3. Тлумачні словники.		3/2	3			6
Тема 4. Перекладні двомовні словники.		3	3			6
Тема 5. Орфографічні та орфоепічні словники.		2	3			6
Тема 6. Етимологічні та історичні словники.		2	3			6
Разом за модуль		12/6	16			32
Модуль 2						
Тема 7. Словотвірні та морфемні словники.		2/2	3			6
Тема 8. Словники іншомовних слів та мови творів одного письменника.		2/2	3			6
Тема 9. Словники синонімів, омонімів, антонімів.		3/2	3			6
Тема 10. Діалектні словники.		2	3			6
Тема 11. Словники та збірки української фраземіки.		3	4			8
Разом за модуль		12/6	16			32
Разом за семестр	120	24/1 2	32			64

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ. Типи словників. Структура словникових статей у різних типах словників.	2	
2.	Енциклопедичні словники.	2	
3.	Тлумачні словники.	3	
4.	Перекладні двомовні словники.	3	
5.	Орфографічні та орфоепічні словники.	3	
6.	Етимологічні та історичні словники.	3	
7.	Словотвірні та морфемні словники.	3	
8.	Словники іншомовних слів та мови творів одного письменника.	3	
9.	Словники синонімів, омонімів, антонімів.	3	
10.	Діалектні словники.	3	
11.	Словники та збірки української фраземіки. Модульна контрольна робота.	4	
Разом		32	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ. Типи словників. Структура словникових статей у різних типах словників.	4	8
2.	Енциклопедичні словники.	4	8
3.	Тлумачні словники.	6	10
4.	Перекладні двомовні словники.	6	10
5.	Орфографічні та орфоепічні словники.	6	10
6.	Етимологічні та історичні словники.	6	10
7.	Словотвірні та морфемні словники.	6	10
8.	Словники іншомовних слів та мови творів одного письменника.	6	10
9.	Словники синонімів, омонімів, антонімів.	6	10

10.	Діалектні словники.	6	10
11.	Словники та збірки української фраземіки.	8	10
Разом		64	108

6.5. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів, презентація власних досліджень, виконання практичних вправ з усіх вивчених тем, виконання тестових завдань, анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи, пошук у комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем, аналіз словникових статей різних типів словників.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: офісні додатки, Google Meet.

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови. Київ: Вища школа, 1991. С.42–80.
2. Демська О. М. Вступ до лексикографії. Київ: Видавничий дім «Киево-Могилянська академія», 2010. 266 с.
3. Кровицька О. Українська лексикографія: теорія і практика. Львів, 2005. 174 с.

Допоміжна література

4. Володіна Т. С. Типологія лінгвістичних словників. *Science and Education a New Dimension: Philology*, I(3), Issue: 13, 2013. С. 38–41.
5. Гринчишин Д. Г. З історії створення історичного словника української мови. *Українська лексика в історичному та ареальному аспектах*. Київ, 1991. С. 5–18.
6. Горецький П. Й. Історія української лексикографії. Київ, 1963. 243
7. Жовтобрюх М. А. Нарис історії українського радянського мовознавства (1918–1941). Київ, 1991. С. 14–24.
8. Головащук С. І. Перекладні словники і принципи їх укладання. Київ, 1976. 247 с.
9. Гринченко Б. Д. Словарь української мови: В 4 т. Київ, 1958–1959. Т. I. С. IX–XXXIII.
10. Єремута В. Ю. Основні елементи макро- та мікроструктури лінгвістичного словника. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_gn/2012_2/files/GN212_09.pdf
Yeremuta V. The Main Elements of the Macro- and Microstructure of the Linguistic Dictionary. Access to the article: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_gn/2012_2/files/GN212_09.Pdf
11. Кульчицька Т. Українська лексикографія XIII–XX ст. Бібліографічний покажчик. Львів, 1999. 359 с.
12. Москаленко А. А. Нарис історії української лексикографії. Київ, 1961. 162 с.
13. Назаров С. М., Перебийніс В. І., Партико З. В. Проект «Глоса»: система комп'ютерних навчальних перекладних словників. *Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Серія Філологія*. 2003. Т. 6. № 2. С. 33–42.
14. Німчук В. В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та

білоруською. Київ: Наукова думка, 1980. 304 с.

15. Паламарчук Л. С. Українська радянська лексикографія (Питання історії, теорії і практики). Київ: Наукова думка, 1978. 203 с.

16. Перебийніс В. І. Теорія і практика укладання навчальних словників. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Вип. 17. 2004. С. 73–75.

17. Сабадош І. В. Перший енциклопедичний словник української мови. *Науковий вісник Ужгородського університету: Серія «Філологія»*. 1998. Вип. 3. С. 25–31. *Передрук*: Сабадош І. Українська лексика в просторі і часі. Ужгород, 2015. С. 532–541.

18. Сабадош І. В. Розвиток лексикографії на Закарпатті в загальноукраїнському контексті. *Другий міжнародний конгрес українців. Мовознавство*. Тези доп. і повід. Львів, 1993. С. 252–256. *Передрук*: Сабадош І. Українська лексика в просторі і часі. Ужгород, 2015. С. 468–472.

19. Сабадош І. Українська діалектна лексикографія післявоєнного періоду. *Українська мова: Сучасність – історія*. Люблін, 2003. С. 93–108. *Передрук*: Сабадош І. Українська лексика в просторі і часі. Ужгород, 2015. С. 457–468.

20. Сінкевич Н. М., Плющай О. О. Лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості електронних словників сучасної української мови. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. 2016. Вип. 17. С. 100–110.

21. Слово і фразеологізм у словнику. Київ, 1980. 250 с.

22. Струк Т. М. Про обсяг синтаксичної інформації в тлумачному словнику. *Мова і духовність нації: тези допов. регіон. наук.-практ. конф.* Львів, 1989. С. 81–82.

23. Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2004. 2-е вид., випр. і доп. Київ, 2004. 824 с.; 3-є вид., випр. і доп. Київ, 2007.

24. Харицька С. Робота зі словниковою статтею як початковий етап формування навичок анотування та реферування технічних текстів. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. 2017. № 35. С. 39–44.

25. Черниш О. А., Білошицька З. А., Кравченко А. О. Сучасна лексикографія: виклики та перспективи. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72). № 6 Ч. 2. 2022. С. 8–12.

26. Черниш О. Особливості сучасної лексикографії: *матеріали всеукр. наук. конф.* (Вінниця, 25 січня 2021 р.). Вінниця, 2021. С. 129–132.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

27. [Великий електронний словник української мови \(ВЕСУМ\)](https://vesum.nlp.net.ua/). URL: <https://vesum.nlp.net.ua/>

28. Електронний тлумачний словник української мови. URL: <https://slovnyk.ua/>

29. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>

30. Словник української мови: В 11-ти томах. URL: <https://sum.in.ua/s>

31. Словник української мови: У 20-ти томах. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=24&page=0>

32. Словники України on-line: український лінгвістичний портал. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>.

33. <http://slovopedia.org.ua/>.